

Sygn. akt V U 3015/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku C. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania C. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 30 września 2014 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt: VU 3015/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy C. N. prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, a jedynie 11 lat i 3 miesiące takiej pracy. Zakład wskazał, że nie zaliczył do szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 czerwca 1987 r. do 31 grudnia 1993 r. w (...) Spółdzielni(...) w W., gdyż emerytura w wieku obniżonym przysługuje wyłącznie pracownikom zatrudnionym na umowę o pracę, a nie członkom spółdzielni.

Wnioskodawca złożył od powyższej decyzji odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Domagał się zaliczenia mu do szczególnego stażu pracy zakwestionowanego przez organ rentowy okresu zatrudnienia w (...) w W., wskazując, że pracę na rzecz spółdzielni świadczył w ramach stosunku pracy.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji. Organ wskazał nadto, że wnioskodawca odbył służbę wojskową w okresie od 27 kwietnia 1974 r. do 13 kwietnia 1976 r.

W dalszym toku postępowania wnioskodawca podnosił, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał także zakładzie (...), (...), (...)i (...) w G..

Sąd ustalił:

Wnioskodawca C. N. urodził się dnia (...) 60 lat ukończył z dniem (...). Na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat, 4 miesiące i 5 dni ogólnego stażu pracy, w tym: 11 lat i 3 miesiące pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie jest członkiem OFE.

Dnia 17 września 2014 r. wnioskodawca złożył pierwszy wniosek o przyznanie emerytury, rozpatrzony decyzją odmowną, zaskarżoną w niniejszej sprawie.

/bezsporne, nadto akta emerytalne ZUS/

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji uwzględnił wnioskodawcy jako okresy pracy w warunkach szczególnych zatrudnienie w (...) Oddz. G. (od 23 czerwca 1973 r. do 21 stycznia 1974 r. – pierwsze zatrudnienie wnioskodawcy), T. (od 23 kwietnia 1976 r. do 30 października 1976 r.), Zakładzie (...) w L. (od 1 grudnia 1976 r. do 31 marca 1978 r. i od 1 listopada 1978 r. do 31 stycznia 1983 r.), oraz w (...) w L. (od 8 czerwca 1994 r. do 31 grudnia 1998 r.).

Pozostały przebieg aktywności zawodowej wnioskodawcy do dnia 31 grudnia 1998 r. przedstawiał się następująco:

Od 2 marca 1974 r. do 25 kwietnia 1974 r., tj. przez 1 miesiąc i 24 dni wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) W G. (obecnie (...) S.A. w G.) na stanowisku kierowcy towarowego. W pełnym okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był kierowcą samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W okresie od 27 kwietnia 1974 r. do 13 kwietnia 1976 r. wnioskodawca odbył służbę wojskową.

Po powrocie z wojska, dnia 23 kwietnia 1976 r. wnioskodawca podjął zatrudnienie w (...) w G.. Pełen okres tego zatrudnienia, trwającego do dnia 30 października 1976 r. został uwzględniony wnioskodawcy do szczególnego stażu pracy przez organ rentowy.

W Zakładzie (...) w L., wnioskodawca był zatrudniony od 11 listopada 1976 r. do 31 stycznia 1983 r.. Z powyższego okresu organ rentowy nie zaliczył jako pracy w warunkach szczególnych pracy wnioskodawcy w tym zakładzie od 11 do 30 listopada 1976 r. (19 dni) i od 1 kwietnia 1978 r. do 31 października 1978 r. (7 miesięcy).

Od 1 lutego 1983 r. do 19 lutego 1985 r. wnioskodawca pracował jako mechanik-kierowca w Hucie (...) w O..

Od 20 lutego 1985 r. do 31 maja 1987 r., czyli przez 2 lata, 2 miesiące i 12 dni wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy w Zakładzie (...), (...)(następnie (...)) w G.. Pracował tam początkowo jako kierowca w dziale transportu. Od 1 stycznia 1986 r. otrzymał angaż operatora, a od 1 sierpnia 1986 r. angaż konserwatora drzewostanu.

Wnioskodawca w okresie od 1 czerwca 1987 r. do 31 grudnia 1983 r. był zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w W., co nastąpiło w ramach porozumienia między spółdzielnią a dotychczasowym pracodawcą (...) w G.. W powyższym okresie odwołujący był członkiem tej spółdzielni. W poczet członków (...) został przyjęty na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni z dnia 12 czerwca 1987 r. Zadeklarowany udział pieniężny i wpisowe wnioskodawca uiszczył na rzecz Spółdzielni dnia 1 czerwca 1987 r. Przez cały okres zatrudnienia w (...) wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy ciągnikowego, wykonując prace transportowe z wykorzystaniem ciągnika. Wynagrodzenie miał wypłacane w oparciu o wypracowane dniówki. Spółdzielnia wystawiła wnioskodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych za pełen okres zatrudnienia, w którym wskazano, że ubezpieczony wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton.

Dowód: - w akta ch emerytalnych ZUS: świadectwa pracy, książeczka wojskowa – k. 12-25, karta przebiegu zatrudnienia;

- akta osobowe wnioskodawcy z okres zatrudnienia w (...) umowa o pracę, świadectwo pracy, angaże;

- akta osobowe wnioskodawcy z okres zatrudnienia w (...) umowa o pracę, świadectwo pracy, angaże;
- akta osobowe wnioskodawcy z okres zatrudnienia w (...)świadectwo pracy, podanie o prace, pismo z dn. 21.05.1987 r., zaświadczenie nr 11/91;
- uchwała Walnego Zgromadzenia (...) w W.;
- rejestr członków (...) w W.;
- zeznania świadków: T. B. – k. 38 v, e-protokół z dn. 16.09.2015 r. od 00:04:21 do 00:21:00; T. M. – k. 38v-39, e-protokół j.w . od 00:21:53 do 00:28:00; M. R. – k. 39, e-protokół j.w . od 00:28:02 do 00:32:00;
- przesłuchanie wnioskodawcy – k. 45-45v , e-protokół z dn. 30.11.2015 r. od 00:02:49 do 00:11:00.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wykazanie ogólnego i szczególnego stażu pracy w wymiarze wyższym niż 25 i 15 lat nie mają znaczenia dla ustalenia samego prawa do świadczenia, a jedynie wpływają na jego wysokość.

Istotnym jest też, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

W sprawie spornym pozostawało jedynie spełnienie przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy wyliczył wnioskodawcy szczególny staż pracy w wymiarze 11 lat i 3 miesiące.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie uznał, że wnioskodawca nie wykazał wymaganych co najmniej 15 lat pracy uprawniających do obniżenia wieku emerytalnego w oparciu o w.w. regulację prawną.

Przede wszystkim zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw, by za pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy ciągnika uznać pracę wykonywaną przez wnioskodawcę na rzecz (...) Spółdzielni

(...) w W. w okresie od 1 czerwca 1987 r. do 31 grudnia 1993 r. Jak wynika bowiem z pozyskanych przez Sąd dokumentów w postaci uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni i rejestru jej członków, C. N. w tym czasie był członkiem spółdzielni rolniczej i wykonywał prawa członkowskie, zatem de facto jego zatrudnienie wynikało z jego członkostwa i nie odpowiadało pracownicemu stosunkowi pracy. Potwierdza to dodatkowo treść jego akt osobowych z okresu zatrudnienia w tej Spółdzielni, w których brak jest umowy o pracę.

Jak wynika z wyraźnej treści wyżej powołanego rozporządzenia, a także z art. 32 i 184 ustawy emerytalnej, okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania emerytury w obniżonym wieku, jedynie w przypadku osób zatrudnionych w oparciu o stosunek pracy, odpowiadający wymogom z art. 22 kodeksu pracy. Ustawodawca nie przewidział w rolniczej spółdzielni produkcyjnej formy zatrudnienia, występującej w spółdzielni pracy, w której stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę (art. 182 § 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze). Taki pogląd ugruntował się także szeroko w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który Sąd Okręgowy podziela (por m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r. I UK 383/11 LEX nr 1215134; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 1988 r., III CZP 32/88).

Trzeba przy tym zauważyć, iż niekwestionowane orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego przyjęło, iż utrzymanie w przepisach ustawy o emeryturach i rentach uprzywilejowanego nabycia prawa do wcześniejszej emerytury wyłącznie z tytułu pozostawania w stosunku pracy nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej, choćby ubezpieczeni z innych niż stosunek pracy tytułów wykonywali zatrudnienie w szczególnych warunkach (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 września 2000 r., K 1/00 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2001 r., II UKN 646/00, OSNP 2003 nr 18, poz. 445; z dnia 28 listopada 2002 r., II UK 77/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 105; z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 246/03, OSNP 2004 nr 20, poz. 358; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272; z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 300/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 94; z dnia 8 maja 2008 r., I UK 354/07, Monitor Prawa Pracy 2008 nr 10, poz. 544; z dnia 2 października 2008 r., III UK 51/08, Lex nr 509023).

W ocenie Sądu, brak było także podstaw, by do szczególnego stażu pracy wliczyć wnioskodawcy okres odbywania służby wojskowej.

Kluczowe znaczenia dla rozstrzygnięcia tego sporu miało ustalenie regulacji prawnych dotyczących przedmiotowej materii, obowiązujących we wskazanym okresie. Zgodnie bowiem z ukształtowanym i utrwalonym w judykaturze poglądem, dla oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach, wywołującego określony skutek prawny, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (vide: cytowana wyżej uchwała Sądu Najwyższego oraz powołany w niej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r., I UK 544/12 (LEX nr 1383246)).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że w okresie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej (od 27 kwietnia 1974 r. do 13 kwietnia 1976 r.) do dnia 31 grudnia 1974 roku obowiązywały przepis art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220), okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zaliczał się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy.

Od 1 stycznia 1975 roku treść art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony uległa nieznacznej zmianie, a mianowicie przepis ten otrzymał brzmienie: „Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”.

Ustawodawca zaakcentował zatem wliczanie do okresu zatrudnienia okresu służby wojskowej do wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, o ile pracownik podjął pracę w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby – rezygnując z „tej samej gałęzi pracy” i stanowiąc o „tym” a nie jakimkolwiek zatrudnieniu.

Dodatkowo podnieść należy, że w dalszym ciągu obowiązywał § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318 ze zm.) zgodnie z którym żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

W przypadku wnioskodawcy, jak wynika z ustaleń faktycznych Sądu, nie został spełniony warunek dotyczący podjęcia pracy w warunkach szczególnych u dotychczasowego pracodawcy przed upływem 30 dni od zakończenia służby wojskowej. Wnioskodawca bowiem został powołany do wojska będąc zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) W G.(obecnie (...) S.A. w G.), a po zwolnieniu ze służby, dnia 23 kwietnia 1976 r. podjął zatrudnienie w innego pracodawcy –(...).

Odnosnie pozostałych okresów zatrudnienia, które wnioskodawca uznawał za okresy pracy w warunkach szczególnych, a które nie zostały dotąd uwzględnione przez organ rentowy, Sąd pominął szczegółowe rozważania w tym zakresie, bowiem łączny wymiar tych okresów wynosi zaledwie 2 lata, 10 miesięcy i 25 dni (zatrudnienie w (...) S.A. w G., Zakładzie (...) w L. od 11 do 30 listopada 1976 r. i od 1 kwietnia 1978 r. do 31 października 1978 r. oraz w Zakładzie (...),(...)), a brakujący wymiar szczególnego stażu pracy wnioskodawcy do wymaganej sumy co najmniej 15 lat, wynosi więcej, bo 3 lata i 9 miesięcy.

Podsumowując powyższe, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego była prawidłowa.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, jako oczywiście bezzasadne.